

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

року набору

2017

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

072 Фінанси, банківська справа та страхування

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Державні фінанси

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

вибіркова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Курилова Наталія Михайлівна,
старший викладач кафедри маркетингу,
менеджменту та торговельного
підприємництва

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

02.09.2019 р.

підпис

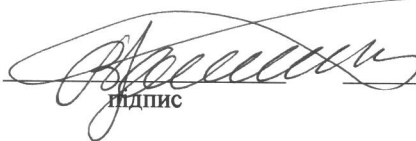
Н. М. Курилова
ініціали та прізвище

Керівник (гарант) освітньої
програми

Ганін Віктор Іванович,
професор кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів, кандидат економічних
наук, професор

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю, науковий
ступінь, вчене звання повністю

02.09.2019 р.

підпис

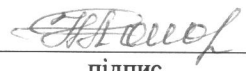
В. І. Ганін
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

назва кафедри

протокол від 02.09.2019 р. № 1.

Зав. кафедри

підпис

Н. В. Попова
ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії інституту,
протокол від 02.09.2019 р. № 1.

Голова методичної комісії

Підпис

Л. І. Літвін
Ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Державні фінанси» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності, принципи, методи та функції управлінської діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Мікроекономіка», «Макроекономіка», та є основою для подальшого засвоєння навчальної дисципліни, такої як «Державний фінансовий контроль».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність планувати та управляти часом;

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях;

ЗК 8. Здатність працювати у команді.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;

ФК 9. Здатність здійснювати ефективні комунікації;

ФК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

програмних результатів навчання:

ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

ПРН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;

ПРН 18. Володіти базовими навичками креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;

ПРН 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Менеджмент як наука про управління

Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Закони і принципи менеджменту в досягненні мети організації.

Тема 2. Еволюція управлінської думки

Передумови виникнення науки управління. Класичні та неокласичні теорії менеджменту. Сучасні школи менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Функції менеджменту. Класифікація принципів менеджменту і взаємозв'язок між ними.

Тема 3. Прийняття управлінських рішень

Сутність та поняття процесу прийняття управлінських рішень. Класифікація проблем і рішень. Умови та підходи до прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень: класична модель, адміністративна модель, політична модель. Етапи процесу прийняття рішення.

Тема 4. Організація як функція управління.

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття і складові організаційної діяльності. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Взаємодія структур організації.

Тема 5. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації

Внутрішнє середовище організації. Складові внутрішнього середовища організації. Цілі як засоби формування і розвитку організації. Структура організації. Сутність і характеристики зовнішнього середовища. Суб'єкти середовища прямої дії (мікросередовища). Фактори середовища непрямої дії (макросередовища).

Тема 6. Організація взаємодії і повноваження

Організація взаємодії як функція менеджменту. Делегування повноважень. Основні види та принципи професійно-кваліфікаційного розподілу та кооперації управлінської праці. Техніка і форми передачі розпоряджень. Розподіл функцій та організація командної роботи.

Тема 7. Сутність планування як функції управління

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних і слабких боків організації; розроблення стратегії. Політика, правила, процедури. Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

Тема 8. Організація контролю

Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролю. Етапи процесу контролю: формування вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка й регулювання. Модель процесу контролювання. Зворотній зв'язок при контролі. Види управлінського контролю.

Тема 9. Роль мотивації в управлінській діяльності

Значення людського фактору в управлінні організацією. Поняття потреб людини. Ієрархія потреб по А. Маслоу. Мотив як внутрішня спонукальна сила до активної дії. Класифікація мотивів та їх функції. Потреби, інтерес і мета усвідомленої дії. Поняття стимулу в трудовій діяльності. Взаємозв'язки між мотивами і стимулами. Види матеріальної мотивації праці. Нематеріальні методи мотивації праці. Сучасні концепції людських ресурсів (теорії людських ресурсів, теорії людського капіталу).

Тема 10. Управління комунікаційними процесами

Інформація, її види і роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги до інформації. Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» і «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги і недоліки. Комунікаційний процес, елементи й етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні перевантаження.

Тема 11. Стратегії лідерства

Поняття і загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори і визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керівництва та континууму стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори і передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера. Особливості національних систем керівництва. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 12. Регулювання змінами на підприємстві

Поняття, природа, чинники, що зумовлюють організаційні зміни. Опір змінам та шляхи його подолання. Дослідження управління процесами організаційних змін у практиці сучасного менеджменту. Реінжиніринг як метод ефективного впровадження організаційних змін.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	Денна форма												Заочна форма											
	Повна						Скорочена						Повна						Скорочена					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі					Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		Л	Сз	Пз	Лз	Срс		Л	Сз	Пз	Лз	Срс		Л	Сз	Пз	Лз	Срс		Л	Сз	Пз	Лз	Срс
Тема 1. Менеджмент як наука про управління													18	2		2		14	33	2		2		29
Тема 2. Еволюція управлінської думки													14					14	29					29
Тема 3. Прийняття управлінських рішень													14					14	29					29
Тема 4. Організація як функція управління													14					14	29					29
Тема 5. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації													14					14	29					29
Тема 6. Організація взаємодії і повноваження													18	2		2		14	33	2		2		29
Тема 7. Сутність планування як функції управління													14					14	29					29
Тема 8. Організація контролю													14					14	29					29
Тема 9. Роль мотивації в управлінській діяльності													14					14	29					29
Тема 10. Управління комунікаційними процесами													14					14	29					29
Тема 11. Стратегії лідерства													18	2		2		14	33	2		2		29
Тема 12. Регулювання змінами на підприємстві													14					14	29					29
Курсова робота (проект)																								
Усього годин / кредитів ects													180/6	6		6		168	360/12	6		6		348

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2021/2022		2022/2023	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття			4	2				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			2	4				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			84	84				
	Усього годин			90	90				
Заочна скорочена	Лекційні заняття		4	2					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		2	4					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		174	174					
	Усього годин		180	180					

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		пов-на	скоро-чена	пов-на	скоро-чена
Тема 1. Менеджмент як наука про управління	Менеджмент як наука про управління			2	2
Тема 2. Еволюція управлінської думки	Еволюція управлінської думки				
Тема 3. Прийняття управлінських рішень	Прийняття управлінських рішень				
Тема 4. Організація як функція управління	Організація як функція управління				
Тема 5. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації	Зовнішнє та внутрішнє середовище організації				
Тема 6. Організація взаємодії і повноваження	Організація взаємодії і повноваження			2	2
Тема 7. Сутність планування як функції управління	Сутність планування як функції управління				
Тема 8. Організація контролю	Організація контролю				
Тема 9. Роль мотивації в управлінській діяльності	Роль мотивації в управлінській діяльності				
Тема 10. Управління комунікаційними процесами	Управління комунікаційними процесами				
Тема 11. Стратегії лідерства	Стратегії лідерства			2	2
Тема 12. Регулювання змінами на підприємстві	Регулювання змінами на підприємстві				
Усього				6	6

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту:
<https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1874>.

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		пов-на	скоро-чена	пов-на	скоро-чена
Тема 1. Менеджмент як наука про управління	Дослідження менеджменту, як науки про управління			2	2
Тема 2. Еволюція управлінської думки	Оцінка етапів еволюції управлінської думки				
Тема 3. Прийняття управлінських рішень	Ознайомлення з прийомами прийняття управлінських рішень				
Тема 4. Організація як функція управління	Дослідження організації як функція управління				
Тема 5. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації	Оцінка факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації				
Тема 6. Організація взаємодії і повноваження	Дослідження організаційної структури організації. Делегування повноважень			2	2
Тема 7. Сутність планування як функції управління	Постановка цілей підприємства за допомогою методу «Дерева цілей»				
Тема 8. Організація контролю	Організація контролю на підприємстві				
Тема 9. Роль мотивації в управлінській діяльності	Аналіз системи мотивації на прикладі організації				
Тема 10. Управління комунікаційними процесами	Управління комунікаційними процесами				
Тема 11. Стратегії лідерства	Оцінка ділових якостей менеджера			2	2
Тема 12. Регулювання змінами на підприємстві	Обґрунтування прийомів регулювання змінами на підприємстві				
Усього				6	6

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1874>.

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, запитання для самоконтролю.

Зміст, порядок виконання та критерії оцінювання самостійної роботи студентів наведено у [3].

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.2. Схеми нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)				Підсумковий контроль	Сума
	Усього	У тому числі за видами активності				
		вид 1	вид 2	Додаткові бали		
2019/2020	60	40	10	10	40	100

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до тем курсу
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів заочної форми навчання: тестування.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни «Менеджмент» і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**10.1. Основні джерела інформації**

1. Основи менеджменту : підручник / за ред. А. А. Мазаракі, І. В. Чумаченко. – Харків : Фоліо, 2014. – 846 с.
2. Муромець Н. Є. Менеджмент : навчальний посібник / Н. Є. Муромець, Ю. В. Мирошніченко, Д. О. Корсаков ; за ред. Н. Є. Муромець. – Харків : ФОП Мезина В. В., 2017. – 324 с.
3. Курилова Н. М. Менеджмент : методичні вказівки до виконання практичних робіт / Н. М. Курилова. – Харків : ХТЕІ КНТЕУ, 2019. – 35 с. – Рукопис.
4. Курилова Н. М. Менеджмент : методичні вказівки до виконання самостійної роботи / Н. М. Курилова. – Харків : ХТЕІ КНТЕУ, 2019. – 75 с. – Рукопис.

10.2. Додаткові джерела інформації

5. Менеджмент : навчальний посібник / за ред. Г. Є. Мошека. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. – Київ : ЦУЛ, 2014. – 286 с.
6. Безус А. М. Менеджмент : навчальний посібник / А. М. Безус. – Київ : АМУ, 2015. – 268 с.
7. Колот Л. А. Менеджмент – моя спеціальність : навчальний посібник / Л. А. Колот. – Київ : КНТЕУ, 2014. – 228 с.
8. Мельниченко С. В. Менеджмент підприємства / С. В. Мельниченко. – Київ : КНТЕУ, 2014. – 132 с.
9. Менеджмент : навчальний посібник / Г. Є. Мошек, М. М. Ковальчук, Ю. В. Покаєвич [та ін.] ; заг. ред. Г. Є. Мошека. – 2-ге видання, доповнене, перероблене. – Київ : ЦУЛ, 2015. – 268 с.

10. Бай С. І. Менеджмент організації [Електронний ресурс] : електронний підручник / С. І. Бай. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD-R). – Назва з етикетки диску.

11. Мазараки А. А. Менеджмент [Електронний ресурс] : електронний підручник / А. А. Мазараки. – Київ : КНТЕУ, 2013. – 1 електрон. опт. диск. (CD - R). – Назва з етикетки диску.

12. Менеджмент Дайджест [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/methodology.php>. – Станом на 07.08.2019. – Назва з екрана.

13. Маркетинг і менеджмент інновацій : науковий журнал [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. – Режим доступу: <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>. – Станом на 10.08.2019. – Назва з екрана.